

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararındaki gerekçe şöyledir:

"İtirazın Gerekçesi : Ceza Kanunu genel hükümlerine göre çıkarılan ceza kanunun niteliğinde bulunan yasaların bir amacın olması yanında uygulanabilir olması da gerekmektedir.

Yasama kanunun düzenlendiği sırada bu genel kurala dikkat etmesi ayrıca çıkarılacak kanunun diğer genel ve özel kanunlara göre yasaya uygunluğu da gözönüne alınması gerekir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkındaki 17.10.1996 tarih ve 4199 sayılı Yasa ile 13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 36. maddesine 2. fıkradan sonra gelmek üzere bir fıkra eklenmiştir. Buna göre 4199 sayılı Yasa'nın 16. maddesi ile eklenen fıkroda "geçerli sürücü belgesi olmadan trafiğe çıkanlara ilk tespitte bir ay, tekrarı halinde üç ay hapis cezası verilir. 18 yaşından küçükler için bu ceza ilk tespitte bir ay tekrarı halinde üç ay çocuk ıslahevlerinde ıslah edilmek sureti ile yerine getirilir." şeklindedir.

Aynı suçu işleyen yani geçerli sürücü belgesi olmadan trafiğe çıkanlara 2918 sayılı Yasanın 36. maddesi gereğince 7.200.000.- lira idari ceza öngörülmektedir.

Yani 36. maddeye aykırı hareket edenler için 4199 sayılı Yasanın ek -3 maddesi gereğince para cezası öngörülmektedir.

Yasakoyucu kanunu çıkarırken ehliyetsiz vasıta kullananların daha fazla ceza ile cezalandırılmasını düşünerek kanımızca genel kurulda son anda yapılan bir değişiklikle Yasanın bütünlüğünü bozacak şekilde ceza hükmü taşıyan maddeler kapsamı dışında ayrı bir madde ile ceza uygulaması yoluna gitmiş olup, burada belirtilen bir ay ve üç ay hapis cezalarını öngörmüştür.

Bu da Yasanın genel kapsamına aykırı bir şekilde yasaya konulmuştur.

Trafik suçlarına ilişkin cezalar 4199 sayılı Yasanın Ek-3. maddesi gereğince para cezası veya hafif hapis cezası öngördüğü halde 16. madde ile konan cezalar bir ay ve üç ay hapis cezalarıdır.

Yine aynı Yasa gereğince gerek para ve gerekse hafif hapis cezaları ile ilgili davaların sulh ceza mahkemesince görüleceği bu Kanunun genel amir hükmü olmasına karşılık 36. maddede belirtilen cezanın hapis olması sebebi ile asliye ceza mahkemesinde görülmesi gerekmektedir.

Ehliyetsiz vasıta kullanan kişi idari ceza olan 7.200.000.- lirayı yatırdıktan sonra suçunun ağırlığı sebebi ile hakkında gerekli adli işlem yapılmak üzere sevk edildiğinde bu suçu ilk defa işlemiş ise kendisine verilmesi gereken cezada bir ay hapis cezası olması karşısında C.Savcılığı kendisine bu cezanın karşılığı olan 150.000.- lira ağır para cezasının TCK.119. maddesi gereğince ödemesi önerisinde bulunup ödemediği takdirde cezasının ½ oranında artırılacağı hususunda yine aynı madde gereğince kendisine ihtar eder.

Esas Sayısı : 1997/42
Karar Sayısı : 1998/87

Bu ödeme önerisini kabul ve ödeyen şahıs hakkında TCK. 119. maddesi gereğince davanın ortadan kaldırılmasına karar verilir. Ödememe halinde asliye ceza mahkemesine dava açılarak 225.000.- lira ceza hükmedilebilir.

Bu ceza 18 yaşından küçük ve büyük sanıklar için aynıdır.

Tekerrürü halinde ise bu ceza üç ay hapis cezası olup hakkında iddianame ile dava açılıp asliye ceza mahkemesinde yargılama yapıp sanığın cezası kısa süreli olması sebebi ile paraya çevirme hususu hakimın takdirindedir. (18 yaşından büyükler için)

4199 sayılı Yasanın 16. maddesi ile eklenen fıkrada 18 yaşından küçüklerle ilgili olup mahkememizin itirazına konu teşkil eden bir ay ve tekrarı halinde üç ay çocuk ıslahevlerinde ıslah edilerek yerine getirilir hükmü uygulanabilir mi konusu itirazımın esasını teşkil etmektedir.

Anayasanın 2. maddesi gereğince Türkiye Cumhuriyeti "bir hukuk devletidir" yasama tarafından çıkarılan yasaların hukuka uygun ve uygulanabilir olması esastır.

4199 sayılı Yasanın 17.10.1996 tarihinde kabulünden sonra 1 Ocak 1997 tarihine kadar geçen sürelerde yürürlük maddesi ile ilgili bir yanlışlık Yasanın bu ara dönemde her yönü ile uygulanmasını ortadan kaldırmıştır.

647 sayılı Kanunun 4. maddesi gereğince kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar mahkemece paraya çevrilebilir, bu çevirme işlemi aynı Yasanın 2248 sayılı Kanunun 10. maddesi ile değiştirilen şekliyle evvelce hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkum edilmemiş olanlar hakkında 30 güne kadar hükümlenen hürriyeti bağlayıcı ceza paraya çevrilmesi mecburu olan cezadır.

18 yaşını ikmal etmemiş şahısların kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalara da her ne şekilde olursa olsun 647 sayılı Kanunun 4. maddesinde belirtilen tedbirlerden birine çevrilir şeklindedir.

Bu tedbirlerden birisi de 647 sayılı Kanunun 4/1. maddesi gereğince kabahatlerde ve her gün karşılığı üçbin lira ile beşbin lira, hafif cürümlerde beşbin ile onbin lira hesabı ile

ağır para cezasına çevrilebilir.

Yine aynı Yasanın 4/3. maddesi ise altı ayı geçmemek üzere bir eğitim veya ıslah kurumuna devam etmeye 4/4. maddesi ile de bir yılı geçmemek kaydı ile muayen bir yere gitmekten, bazı faaliyetlerin veya meslek ve sanatı icradan mene çevrilebilir.

Aynı Kanunun 4. maddesinin ikinci ve beşinci fıkraları ise trafik suçunu işleyen şahıslar için görüldüğü gibi 4199 sayılı Yasanın 16. maddesinde belirtilen çocuklar için verilen ceza paraya çevrilir, eğitim ve ıslah kurumunda çektirilebilir veya bazı meslek veya sanat kısıtlaması ve muayen bir yere gitmekten men şeklinde infaz edilebilir. Ancak bir aylık cezanın ve üç aylık cezanın mutlaka paraya çevrilmesi gerektiği 647 sayılı genel Yasada öngörülmüş bulunmaktadır.

Çocuk ıslahevinde çektirilmek suretiyle infaz edilir hükmü aynı maddenin büyükler açısından uygulanacak cezanın hapis cezası ve sonuçta kısa süreli hürriyeti bağlayıcı ceza

Esas Sayısı : 1997/42
Karar Sayısı : 1998/87

olması sebebi ile 647 sayılı Kanunun 4. maddesinin beş ayrı fıkrasına çevrilebilmesine rağmen çocuklar için ıslahevinde çektirilmesi hükmü Anayasa'nın kanunen değişiklik ilkesine de aykırıdır.

Ülkemizin de taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları, Çocuk Hakları Sözleşmesinin 40. maddesi 3. bendine de aykırıdır. Zira taraf devlet olarak ülkemizde hakkında ceza yasasını ihlal ettiği ileri sürülen, bununla itham edilen ya da ihlal ettiği kabul olunan çocuk bakımından yalnızca ona uygulanabilir yasaların, usullerin, onunla ilgili makam kuruluşların oluşturulmasını teşvik edebilecek kanunlarda çaba göstermeyi kabul etmiş olup, bunlar arasında yaş sınırı belirleyerek bu yaşın altındaki çocuğun ceza ehliyetinin kabul ile bu tür çocuklar için adli kovuşturma olmaksızın önlemleri almasını öngörmüştür.

Hakkında genel bir yasa olan 647 sayılı Yasa ile hapis cezası karşılığı para cezası, belirli meslek ve sanat icrasından men, belirli yerlere gitmeme gibi önlemler varken Yasayı infaz yönünden mahkemeyi hüküm kurmakla zorlayan yasa çocukların yeniden toplumla bütünleşmesini temin yerine onu toplumdan ayrılmasını öngörmesi karşısında uygulanması mümkün bir yasa değildir.

Sonuç : Yukarıda açıklandığı gibi 13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Yasanın Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Ek ve Geçici Madde Eklenmesi Hakkında 17.10.1996 tarih ve 4199 sayılı Yasanın 16. maddesi ile eklenen "18 yaşından küçükler için bu ceza ilk tespitte bir ay tekrarı halinde üç ay çocuk ıslahevlerinde ıslah edilmek sureti ile yerine getirilir" hükmü Yasanın uygulanabilir olmaması genel tekerrür esaslarına aykırı olması, çocuk hakları sözleşmesine aykırı olması ve dolayısı ile Anayasanın 2. ve 10. maddelerine aykırı olması sebebi ile Yüksek Mahkemece itirazın incelenerek bir karar verilmesi talebi ile saygı ile sunulur.""